1. 3. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematický souhlas

Smyslem tohoto článku je poukázat na jedno ustanovení autorského zákona, které se týká zaměstnaneckých děl a které bývá v praxi zaměstnavateli neprávem opomíjeno. Za zaměstnanecká díla se podle ustanovení § 58 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů („Zákon“) považují taková díla ve smyslu Zákona, která byla vytvořena zaměstnancem ke splnění svých povinností z pracovního vztahu k zaměstnavateli.

Zaměstnavatel vytváří pro zaměstnance materiální podmínky pro úspěšné plnění zaměstnaneckých povinností, poskytuje mu materiální vybavení pro jeho činnost a nese riziko spojené s tím, že tvůrčí činnost zaměstnance nemusí být úspěšná nebo že dílo vytvořené zaměstnancem nesplní zaměstnavatelova komerční očekávání. Zákon na „oplátku“ odměňuje zaměstnavatele některými právy, kdy zaměstnavatel např. může dokončit zaměstnancovo nehotové dílo nebo, a to zejména, může vykonávat svým jménem a na svůj účet majetková práva, která má zaměstnanec jako autor. To znamená, že zaměstnavatel má právo dílo užít (tj. právo dílo rozmnožovat, pronajmout, půjčit atd.). Zaměstnavatel také může realizovat své právo dílo užít tím, že třetí osobě poskytne licenci k užití díla, a to buď k jednotlivým způsobům užití nebo k dílu jako celku.

Může však zaměstnavatel převést své právo vykonávat na svůj účet a svým jménem majetková práva k dílu na třetí osobu? Zákon v ustanovení § 58 odst. 1 poslední věta stanoví, že zaměstnavatel může právo výkonu majetkových práv postoupit třetí osobě pouze se svolením autora, nejde-li o případ prodeje podniku či jeho části. Podle mého názoru dalším případem, kdy se nevyžaduje souhlas zaměstnance je nájem podniku nebo jeho části, protože jde o dočasnou dispozici s podnikem a nevyžaduje-li Zákon souhlas zaměstnance pro postoupení práv v případě převodu podniku, tím méně by měl být vyžadován souhlas pro nájem podniku či jeho části. Stejně tak se podle mého názoru nevyžaduje souhlas zaměstnance v případech, kdy zaměstnavatel zaniká s právním nástupcem (převod jmění, sloučení atd.), který vstupuje do práv zaniklého zaměstnavatele. Tento závěr lze dovodit výkladem a contrario ustanovení § 58 odst. 2 Zákona, které stanoví, že zánikem zaměstnavatele, který byl oprávněn vykonávat majetková práva a který nemá právního nástupce, nabývá těchto oprávnění autor. Jak však postupovat v případě, kdy se zaměstnavatel rozhodne prodat část svých aktiv, které zahrnují např. softwarový program vytvořený zaměstnancem a nebude se jednat o převod části podniku?

Zákon v tomto ohledu podle mého názoru trochu popírá pozici zaměstnavatele jako osoby, která nese náklady a rizika spojené s vytvořením díla, když podmiňuje převod práv souhlasem autora, který však, nemusí být v písemné formě. Často může být obtížné tento souhlas získat, a to z prostého důvodu, že zaměstnanec přestal být zaměstnancem a zaměstnavatel jej těžko může vyhledat. Lze samozřejmě požadovaný souhlas zakotvit do pracovní smlouvy, je však sporné, zda lze tento souhlas považovat za úkon určitý, protože zaměstnanec při uzavření pracovní smlouvy neví co vytvoří v rámci plnění svých povinností, na koho budou práva převedena atd. Bylo by proto vhodné Zákon v tomto směru novelizovat tak, že zaměstnanec by neměl právo bezdůvodně odepřít souhlas. Ohledně možné odměny zaměstnance za poskytnutí tohoto souhlasu lze uvést, že stávající znění Zákona umožňuje zaměstnanci takovou odměnu požadovat, jsou-li splněny podmínky uvedené v ustanovení § 58 odst. 6 Zákona.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva